

kar uferdig og – av og til – tilfeldig. Heile noteapparatet kjem nest sist i boka, og for å finna litteraturtilvisingane må ein først slå opp i notane, og deretter i litteraturlista som står aller sist og ikkje er gjennomført i samsvar med vanlige akademiske standardar for litteraturlister. Alt dette gjer lesinga unødvendig tungvint.

Sjølv om boka ikkje verkar heilt ferdig redigert og sprikar i mange retningar er ho likevel eit verdfullt og velskrive bidrag til litteraturen om den religiøse folkesongen. I motsetning til tidlegare forskarar som gjerne splitta opp dei songlege elementa i ulike parameter (folkloristane analyserte tekstane, musikkvitarane tok seg av melodiane, medan antropologar og liknande tok seg av ”miljøet omkring”), viser Gjertsen på overtydande vis korleis desse elementa er samansmelta og uskiljelege dersom ein vil gripa *meningsdimensjonen* i songsituasjonane. Det er difor høgst relevant, som Gjertsen gjer, å ta dei teologiske og hymnologiske elementa på alvor i noko som i utgangspunktet er ei undersøking av musikkalsk praksis. Fagleg plasserer dette prosjektet seg tydeleg innan ein *humanistisk* forskningstradisjon, sjølv om praksisdimensjonen – som i høg grad kan seiast å vera henta frå samfunnsvitskapane – er klårt til stades, ja meir enn det: Gjertsens hovudpoeng synest å vera at for å forstå den sosiale og kulturelle praksisen som ”den religiøse folkesongen” utgjer, er historiske og tekstlege perspektiv ein føresetnad.

Boka inneheld ikkje transkripsjonar av song, men ved å nytta den vedlagte kompaktplata (hovudsakeleg arkivopptak med Ragnar Vigdal) som supplement til Gjertsen sin tekst, får ein eit vel så godt innblikk i dei musikalske detaljane uansett om lesaren er notekyndig eller ikkje.

Jan Grund 2008. *Kulturpolitikk er kunst*. Oslo, Universitetsforlaget. 247 s.
Anmeldt av Sture Kvarv, Høgskolen i Telemark

Til grunn for norsk kulturpolitikk ligger det vurderinger av hvilke kulturelle aktiviteter og uttrykk som ut fra rettferdighetsbetraktninger, antatte ringvirkninger for samfunnet og særskilte hensyn berettiger politisk og økonomisk støtte. Det siste større arbeidet på stammen av samlede oversikter innenfor dette temaet er *Kulturpolitikk er kunst*, av Jan Grund. Jeg som underviser i kulturpolitikk, har lenge savnet en slik grunnbok. Enkelte hovedpoenger og forskningsmessige forutsetninger for denne boken skal kommenteres.

I løpet av de siste 10–15 årene har kulturlivet i Norge gjennomgått store endringer. Det har skjedd en globalisering av kulturformer og kulturelle uttrykk. Parallelt med dette er det norske samfunnet blitt preget av større frihet i valg av kulturgoder. Nyvinninger på det medieteknologiske området har gitt de fleste av oss nærmest ubegrensede muligheter for kommunikasjon og innhenting av informasjon. Innenfor kunstfeltet har det skjedd en oppblomstring av tidsbegrensede prosjekter, arrangementer, festivaler, happenings, frie grupper og ensembler. På det kulturpolitiske området er myndighetene i gang med å gjennomføre ”Kulturløftet”. Dette innebærer en statusmessig og finansiell oppgradering av kultur som politikkområde. En allmenn lov for hele kulturområdet, vedtatt i 2007, er et vesentlig element i ”Kulturløftet”.

En betydelig tilvekst av flittige, profesjonelle forskere i løpet av de siste årene må tilskrives utviklingen innenfor kunstfeltet og på det kulturpolitiske området. Det kan også nevnes at kulturpolitikkforskningen

har gjennomgått en sterk institusjonalisering – i form av nye fora som Senter for kultur- og idrettsstudiar og i form av nye tidsskrifter som *Nordisk kulturpolitisk tidskrift*. Grunds bok avspeiler kun i begrenset grad den kulturpolitiske forskningen og endringene i kulturfeltet i de siste årene, noe vi skal komme tilbake til.

Jan Grunds bok avløser *Kulturliv og forvaltning*, av Per Mangset. Mangsets bok har vært til nytte og glede for utallige studentkull ved Høgskolen i Telemark, Universitetet i Stavanger og andre universiteter og høyskoler siden utgivelsen i 1992.

Grunds bok kan fungere godt som innføringsbok for kulturstudier ved norske læresteder. Imidlertid er dette betinget av at den suppleres med annen forskningsbasert litteratur for utdyping og korrigerende av vesentlige poenger i boken. *Kulturpolitikk er kunst* gir en oversikt over norsk kulturpolitikk generelt. I tillegg er temaene ledelse, kulturøkonomi, kulturforvaltning, teater-, film-, kino- og mediepolitikk inngående behandlet. Jeg stusser over tittelen, som for meg signaliserer at dette er en grunnbok i kulturpolitikk, men som mest av alt handler om institusjonalisering, organisering og ledelse av den delen av kulturvirksomhet som staten har bevilgningsansvar for. Jeg ville valgt en alternativ, mer dekkende tittel, kanskje noe i retning av: *Om ledelse av statlige kulturinstitusjoner*.

På godt og ondt bærer boken preg av forfatterens akademiske bakgrunn som ekspert på offentlige styringsformer, professor i helseledelse ved Handelshøyskolen BI og med mye erfaring fra styrearbeid innenfor norsk kulturliv (Oslo Nye Teater, Black Box, Oslo Kinematografer m.m.). En sosialdemokratisk, men også liberalistisk undertone, gjennomsyrrer fremstillingen. De kulturpolitiske avveiningene og dilemmaene som befinner seg mellom stat og

marked har fått en saklig og balansert fremstilling. Grund er ingen ideolog, men en pragmatiker. Dette kommer til uttrykk i det han skriver om at myndighetene har hovedansvaret for at kunstneriske ytringer skal finne sted i Norge, fordi markedet er så lite at det alene ikke kan skape et tilstrekkelig mangfold (s. 15).

Grund behersker stoffet best i de delene som omhandler ledelse og organisering av kulturvirksomhet (riktignok savnes en eksplisitt behandling av ledelsesdilemmaer som knytter seg spesifikt til den norske/nordiske kulturpolitiske modellen). Han har ikke den samme oversikten over norsk kulturpolitikk generelt som på området organisasjon og ledelse. Fremstillingen av norsk kulturpolitikk generelt er i stor grad basert på kronikkstoff, i tillegg til noen få sentrale arbeider innenfor feltet. De få forskningsbaserte utgivelsene som Grund støtter seg på, bruker han til gjengjeld så mye at det får preg av mas. Det gjelder den forskningsbaserte litteraturen til Anne-Britt Gran, Grete Wennes og Sigrid Røyseng.

Forsknings- og utredningsbasert litteratur, for eksempel fra Kulturrådets utredningsenhet og Nordisk kulturpolitisk tidskrift, glimrer med sitt fravær. I det hele tatt har ikke Grund utnyttet det store tilfanget av forskningslitteratur på området kulturpolitikk, som har kommet i de siste 10–15 årene.

Når en innføringsbok med tittelen *Kulturpolitikk er kunst* blir publisert og lest, vil de temaene som ikke er funnet verdig en plass, vekke reaksjoner. Etter min oppfatning handler boken mest av alt om organisasjon og ledelse. Imidlertid savner jeg en grundigere og mer systematisk behandling av den norske kulturpolitikens verdi- og ideologigrunnlag, og om de maktpolitiske aspektene ved kulturpolitikens utvikling.

Det synes å fremstå som nærmest en eien-dommelighet at makt, i tilknytning til kulturledelse, ikke tematiseres i større grad i Grunds bok. I hvilken grad og på hvilke måter motkulturelle bevegelser har påvirket kulturpolitikken, og om velferdsmotiver i kulturpolitikken fortsatt står sterkt, er spørsmål som hadde fortjent en grundigere behandling. For øvrig opereres det ikke med noen distinksjon mellom kulturkonservatisme og kulturliberalisme (se s. 40). Med 2008-sommerens debatt om Fremskrittspartiets kulturpolitiske intensjoner i friskt minne, er et slikt skille fortsatt en reell og viktig motsetning i norsk kulturpolitikk.

En grundigere fremstilling og analyse av kulturpolitikkenes verdi- og ideologigrunnlag kunne også åpnet opp for en anskueliggjøring av de mange dilemmaene en står overfor i norsk kulturpolitikk: Hensynet til vern av norsk kultur, versus nødvendigheten av kulturell fornyelse gjennom åpenhet overfor impulser utenfra; statlige pålegg for opprettholdelse av et bredt kulturtilbud, versus kommunal/lokal handlingsfrihet på kulturområdet; høy kvalitet på kulturtilbud, versus geografisk tilgjengelighet m.m.

Kapittel 4, som omhandler sentralforvaltningen, byr på en del interessante innsikter om forvaltningspraksis. Men i behandlingen av forholdet mellom politikk og forvaltning i det samme kapitlet, er makt ikke gitt den behandlingen temaet fortjener. Kun i forbindelse med lederens autoritet og ledelsens legitimitet, er makt tematisert. Hvor stor relativ makt har Kultur- og kirke departementet, Norsk kulturråd og interesseorganisasjonene i og overfor kulturfeltet? Hvordan fungerer de korporative kanalene i praksis i kunst- og kultur-Norge? Hvilken betydning har uformelle kontakter mellom politikere, admi-

nistratører og kulturlivets talspersoner for disponeringen og fordelingen av finansielle og organisatoriske ressurser? Det antydes kun svar på disse spørsmålene.

Generelt har *Kulturpolitikk er kunst* fått et ”ovenfra og ned-preg”. Staten er hovedaktør i fremstillingen, mens kommunene opptrer som statister og er ikke viet stort mer plass enn et lite avsnitt i kapittel 4. Grund skriver gjentatte ganger at det skjedde en desentralisering av kulturpolitikken på 1970-tallet, noe som han blant annet knytter til oppbygningen av den kommunale kulturforvaltningen. Det er viktig å presisere at myndighetene fra midten av 1970-tallet gjennomførte en funksjonsfordeling mellom forvaltningsnivåene, og at kommunene ble tildelt nye oppgaver som falt inn under ”Det utvidede kulturbegrepet”. Som et ledd i denne utvidelsen ble det lokale nivået i kulturforvaltningen bygd ut. Grunds bok relaterer ikke i særlig grad de kulturpolitiske endringene på 1970- og 1980-tallet til de omfattende lokalpolitiske reformene – heller ikke i særlig grad til ”Nytt inntektssystem” og overgangen fra nemndstruktur, via hovedutvalg, til de nyeste organisasjonsmodellene.

Med innslag av et alternativt ”nedenfra og opp-perspektiv”, der kommunen kunne vært viet en større plass, ville fremstillingen blitt spenstigere og mer dynamisk. For øvrig – målt i kroner, i oppslutning om kulturaktiviteter og i engasjement – er kommunenivået vel så viktig å få belyst som statsnivået i kultur-Norge. En mer balansert fremstilling av nivåene kunne dessuten åpnet for en stor, prinsipiell og aktuell diskusjon av temaet statlig ”minstestandardpolitikk” versus kommunal selvstyring på kulturområdet. Denne problematikken har statsvitere behandlet på en rekke politikkområder, men den er knapt viet oppmerksomhet fra kulturforskningshold.

Gjennomgående handler Grunds bok om produksjon og distribusjon av kunst og kulturgoder. Det er dessuten gjort rede for kulturkonsum på områdene teater, film og kino. Det savnes en begrunnelse for at nettopp teater, film, kino og media hører hjemme i en bok om kulturpolitikk, mens politikken overfor frivillige organisasjoner, museum, bibliotek og en del andre kulturpolitiske delområder knapt er nevnt. For øvrig skriver Grund at det ikke er opplagt at mediepolitikk er kulturpolitikk og at det er nødvendig med en særskilt begrunnelse for å behandle mediepolitikk som et kulturpolitisk anliggende (s. 18).

Det savnes en bredere dekning av endringer i kulturvaner og kulturpreferanser i ulike deler av befolkningen og på flere kulturområder. Mye forskning og statistisk materiale, som finnes tilgjengelig blant annet i SSBs kulturstatistikk, kunne med fordel vært utnyttet. En bredere og mer inngående analyse og drøfting av endringer i kulturvaner kunne gitt fremstillingen flere koblingspunkter mellom kulturpolitisk endring og mer allmenne utviklingstrekk i samfunnslivet. En større vektlegging av endringer i kulturvaner kunne dessuten åpnet opp for at viktige kulturanalytiske begreper, som globalisering og individualisering, ble gitt et mer konkret og presist innhold.

I Grunds bok er "Kulturløftet" i Soria Moria-erklæringen viet fire sider. Vi finner her en grundig gjennomgang av de politiske intensjonene og partipolitiske posisjonene relatert til denne programerklæringen. Samtidig med at de finansielle og budsjettmessige sidene underlegges en grundig behandling, er ikke allmenn kulturlov behandlet som et element i "Kulturløftet". I Soria Moria-erklæringen fra oktober 2005 het det at Regjeringen ville innføre en enkel, generell kulturlov som gir uttrykk

for det offentliges ansvar på kulturfeltet (*Soria Moria-erklæringen* s. 61). Intensjonene var at en slik lov skulle bidra til en større politisk anerkjennelse og forpliktelse overfor kultur. I tillegg skulle loven sikre et visst mangfold av kulturtilbud og -aktiviteter. Jurist og professor Ola Mestad har arbeidet mye med kulturlovgivning. Han har også skrevet en del også om den nye kulturloven. Det hadde vært naturlig om Mestads publikasjoner hadde vært benyttet.

Deler av kapittel 5, som i hovedsak handler om ledelse og ledelsesdilemmaer, lider av de samme svakhetene som vi finner ved en del norsk og amerikansk ledelseslitteratur for øvrig: common sense-preget, sterkt normativ, ofte med skjulte budskap av verdimessig karakter og der vitenskapsbasert kunnskap blandes sammen med generaliserte ledelseserfaringer fra svært ulike organisasjonskontekster. Dermed blir deler av fremstillingen slagordspreget. På side 154 henviser Grund til Øyvind Martinsens *Lederskap – spiller det noen rolle?* fra 2005, der det heter at en effektiv leder skal være:

følelsesmessig stabil, forsigbar og vise trygghet i viktige verdier, utadventd, åpen for nye erfaringer, omgjengelig, planmessig, passe selvsikker, intelligent, lære fort og god til å resonnerer, god til å utvikle visjoner og bruke det som styringsmiddel, god til å utvikle relasjoner og å gi tilbakemeldinger til medarbeidere, god til både egen og medarbeideres kompetanse og mål- og resultatorientert.

Det er lite realistisk å skulle kunne rekruttere ledere av et slikt format – ledere med personlige egenskaper som utgjør en kryssning av Moder Teresa og Nietzsches over-

menneske. Videre, på side 162 heter det at "Det er ledelsens oppgave å se helheten og initiere strategiske prosesser som sikrer organisasjonens fremtid. For å få dette til må ledere opptre både strategisk og taktisk". Mye av den slagordpregede opplistingen av gode og nødvendige lederegenskaper kan sammenfattes til at lederen må være flink, besluttsom, grei og samarbeidsvillig.

Samtidig med at ledelsesspørsmålet behandles på samme måte som i mye av ledelseslitteraturen ellers, vitner enkelte passasjer om at Grund har et mer reflektert forhold til organisasjon og ledelse. Han får frem det viktige poenget at forholdet mellom normer, kunnskap, idealer, uskrevne regler og taus kunnskap former adferd på subtile, uerkjente og kompliserte måter. Det er også derfor man skal ha visse reserverasjoner overfor organisasjons- og ledelsesideer, ideer som uansett gjerne er ferskvare. På side 160 heter det:

Organisasjonsideer spres på grunnlag av en motelogikk, men kanskje aller mest som et virus. Sett over tid viser det seg at noen konsepter blir populære i en bestemt periode. Deretter sovner de hen, mens andre konsepter blir dominerende for en tilmålt periode.

Organisasjons- og ledelsesideer kommer og går. Det er mitt inntrykk at hybrider som forener elementer fra ulike ideer og modeller, står høyt i kurs blant dem som arbeider innenfor dette fagfeltet i dag. Dessuten tar organisasjonsteoretikere i dag mer høyde for at egnetheten av en modell eller et ideal er relativ – avhengig av vedkommende organisasjons egenart.

Jeg hadde aller mest forventet at Grund, med sin bakgrunn, kunne være mer frimodig og villig til å formidle mer av sine

personlige erfaringer fra styrerommene i det institusjonaliserte kulturlivet. Ikke minst hadde det vært interessant å få vite noe om forskjeller i måten ulike typer kulturinstitusjoner organiseres og ledes på med utgangspunkt i størrelse, samfunnsmandat, hva slags type oppgaver som skal løses og hvor kompetansebasert og kreativt innholdet i arbeidsprosessene er.

Som mange andre samfunnsforskere, gir Grundt en fremstilling av dagens kunstnere som fastlåste i den romantiske kunstnermyten. "Kulturarbeidere og kunstnere har større lojalitet til eget fag enn til organisasjonen som helhet", heter det side 145. På side 146 kan en lese at det er arbeidet i seg selv som er motiverende, og at budsjettammer og byråkrati vurderes som hindringer for å utøve kunstnerisk arbeid. Kunstnerisk, kreativt arbeid sees på som en motpol til organisert arbeid innenfor tydelige styringsstrukturer. Sannsynligvis er det slik, men uten at Grund eller kultur- og samfunnsforskere for øvrig er særlig flinke til å dokumentere slike påstander.

En kan også få inntrykk av at Grund mener at kunstnere og kulturarbeidere ofte vegrer seg mot institusjonell endring. Institusjoner må omstille seg for å tilpasse seg ny teknologi, endringer i myndighetens spilleregler og publikums oppfatninger (s. 168). Krav om endring kan lett mobilisere motkrefter, noe som han eksemplifiserer med forsøkene på sammenslåing av institusjoner (Nasjonalmuseet og Kunsthøgskolen). På side 60 skriver Grund at sammenslåingen av fem tidligere selvstendige institusjoner til Kunsthøgskolen i Oslo, som ble vedtatt av Stortinget i 1995, har skapt mye strid. Men så følger han opp med følgende formulering: "Endringsviljen og endringskompetansen ble undervurdert" (s. 60). Dette ble spesielt tydelig etter at de ulike skolenes egne styrer ble lagt ned

i 2004 og KHiO ble organisert i tre fakulteter, ifølge Grund. Det han her skriver er tvetydig og forvirrende. En utenforstående vil sitte igjen med spørsmålet om det var en endringsvilje i staben til de tidligere selvstendige institusjonene eller ikke.

På et generelt grunnlag fremstilles samtidig sammenslåinger og andre former for endring i et positivt lys, mens endringsmotstand fremstilles som lite rasjonell eller et uttrykk for svak institusjonslojalitet. Imidlertid viser Grund for liten forståelse for at det i visse tilfeller eksisterer berettiget skepsis til organisasjonsendringer.

Det er ikke kun kunstnere og kulturarbeidere som kan få et anstrengt eller ambivalent forhold til endring av den organisasjonen som vedkommende er tilknyttet. Skepsis og motstand kan i visse tilfeller skyldes endringstretthet, et utmattelsesyndrom som etter hvert er blitt temmelig utbredt i deler av kommunal og statlig virksomhet, for eksempel i høyskolesektoren. Endringsmotstand er forståelig der målene for endring ikke er kjent eller erkjent. I noen tilfeller kan en få en mistanke om at organisasjonsendring er blitt et mål i seg selv. Motstand mot endring kan også skyldes en utbredt erkjennelse i en institusjon av at endring koster tid, penger og menneskelige ressurser, at endring ikke er ensbetydende med organisatoriske forbedringer eller med nødvendig tilpasning til endringer i omgivelsene.

Grunds bok gir mye innsikt, men lite inspirasjon for unge studenter som skal stifte bekjentskap med norsk kulturpolitikk. Språklig, og ikke minst i måten stoffet er organisert på, minner den ikke så lite om en stortingsmelding. Forfatteren har ikke oppnådd nødvendig akademisk distanse til sitt forskningstema. En offentlig, institusjonell retorikk og tenkemåte skinner gjennom hele veien frem til litteraturlisten.

Forfatteren greier ikke å overskride politikens egne diskursive grenser, og store deler av boken har fått et tydelig normativt preg. Enkelte steder finner vi sammenhengende politiske programerklæringer som ikke er kommentert, problematisert eller forsøkt knyttet til politisk prosesser (gjelder særlig deler av kapittel 2). Dette er problematisk i en pedagogisk situasjon der studentene nettopp skal læres opp til kritisk refleksjon.

Heller ikke redaksjonelt er *Kulturpolitikk er kunst* et særlig imponerende produkt (og det er å forvente en grundig revisjon i nær fremtid). Spørsmål-svar-formen kan fungere godt, særlig i en innføringsbok. Men når hvert kapittel innledes med syv-åtte omfattende spørsmål, er faren stor for at leseren utsettes for en viss "overkill". Spørsmål fungerer best når svarene kommer umiddelbart etterpå. Stikkordregisteret er gjerrig. En rekke mer eller mindre kjente navn er stavet feil, som Oluf Palme (Olof), Tone Haraldset (Haraldsen), Frances Sejersted (Francis) og Øivind Martinsen (Øyvind).

Mer alvorlig enn feilstavede navn er en ytterst problematisk henvisnings- og siteringspraksis. Der det forekommer direktisiter (og det vrirmler av slike i boken) oppgis kun etternavnet på angivelig opphavsperson med utgivelsesår. Ikke et eneste sted er sidetall (fra dit det henvises til) oppgitt. Dette gjør det praktisk talt umulig å innfri kravet til kontroll og kritisk etterprøving. I alle fall har profesjonelle forskere behov for å vurdere utsagnetenes innhold i forhold til den tekstlige sammenheng som de inngår i, om utsagnetene er korrekt gjengitt osv.

Grund nevner kort at det finnes ulike kulturpolitiske modeller for Europa og USA (s. 63). Et sett av modeller som ofte er presentert i kulturpolitisk litteratur er ingeniørmodellen, hjelpermодellen, mesénmodellen og arkitektmodellen. Den sistnevnte, med

en stat som viktig premisleverandør for det som skjer innenfor kulturfeltet og med et aktivt kulturdepartement, er kanskje den modellen som ligger nærmest norsk kulturpolitikk. Hjelpermodellen, som har mest til felles med måten amerikansk kunst- og kulturliv er organisert på, har et langt større innslag av egeninntjening, reklame, ”funding” og ”sponsorship”. Mesénmodellen ligger nærmest engelsk kulturpolitikk – med regjeringsoppnevnt fagråd som har en ”armlengdes-avstand-funksjon” mellom politikken og kulturlivet. Ingeniørmodellen forbinder vi med diktaturer, der kunst og kultur brukes som politiske instrumenter. Den norske modellen har bevart sin egenart, men har samtidig fått et større innslag av markedsbaserte løsninger og egeninntjening.

Presentasjonen av disse fire kulturpolitiske modellene berører et gjennomgående problem når det gjelder bokens bruk av parafraaser. Fordi det henvises til annenhånds litteratur, oppstår den eiendommelige situasjonen at forskere ofte direkte og indirekte krediteres for andres forskning. Det er de kanadiske kulturøkonomene Harry A. Hillman Chartrand og Claire McCaughey som er opphavspersonene til disse modellene. Modellfremstillingen er standardreferanse i kulturpolitikkforskningen, men ikke særlig kjent blant ferske studenter. Når vi slår opp på side 63 i Grunds bok, kan det som står om de kulturpolitiske modellene ikke oppfattes på noen annen måte enn at Sigrid Røyseng er opphavsperson. Med andre ord kan denne henvisningspraksis få så rause utslag at Røyseng, i dette tilfellet, krediteres en betydelig del av Chartrands og McCaugheys akademiske livsverk.

Per Mangsets bok *Kulturliv og forvaltning*, som kom ut i 1992, har blitt stadig mer utdatert. Innfor høyskolesystemet har

det lenge eksistert forventninger om en ny, oppdatert versjon av norsk kulturpolitikk. Så kom den endelig, Jan Grunds bok *Kulturpolitikk er kunst*. Denne omhandler politikken innenfor et område der det har skjedd mye i løpet av de siste 15 årene. Fordi det har skjedd så mye på det kulturpolitiske området i denne perioden, at temaet har fått så stor offentlig oppmerksomhet og at tilfanget av forskningsbasert oversiktslitteratur har vært så magert, er det på høy tid med en oversiktsbok i kulturpolitikk.

Grunds bok kan likevel ikke på en fullverdig måte erstatte Per Mangsets grunnbok – verken kvalitetsmessig eller hva gjelder tematisk bredde. Grunds bok behandler heller ikke det kulturpolitiske feltet på en grundig nok måte, selv om den er relativt dyptpløyende på områdene organisering og ledelse av kulturinstitusjoner. Til tross for flere innvendinger og påpekning av innholdsmessige og formmessige svakheter, vil boken likevel kunne komme til nytte for kulturstudenter på innføringsnivå.

Kulturpolitikk er kunst bærer heldigvis ikke preg av å være en sjangerhybrid, som visse andre bøker som brukes ved norske læresteder. Grunds bok er en lærebok, ikke en debattbok, fagbok og lærebok i ett. Dessuten finnes det foreløpig ingen alternative oppdaterte oversiktsbøker på innføringsnivå om norsk kulturpolitikk. Vi som forsker på kulturpolitikk forventer derfor at Grunds bidrag utfylles og korrigeres i tiden fremover.